Sözel Bildiri

KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN YAPAY ZEKA KULLANIMINA YÖNELİK TUTUM VE DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

Gülcan Karabulut*, Gamze Yavaş, Oya Kavlak*****

**Arş. Gör., Akdeniz Üniversitesi, Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ORCID: 0009-0004-1561-941X, gulcankarabulut@akdeniz.edu.tr*

***Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-0298-9716, gteskereci@akdeniz.edu.tr*

****Prof. Dr., Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-3242-5313, oya.kavlak@ege.edu.tr*

Amaç: Günümüzde yapay zeka (YZ) kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte hemşirelik öğrencileri, eğitim ve klinik uygulamalarında YZ araçlarından giderek daha fazla yararlanmaktadır. Bu durum, hemşirelik öğrencilerinin YZ'ye yönelik tutumlarının ve kullanım deneyimlerinin değerlendirilmesini önemli hale getirmektedir. Literatürde, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini alan öğrencilere yönelik YZ konusunda yapılan araştırmalar sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini alan öğrencilerin teorik ve klinik uygulamalarda YZ araçlarını kullanmaya yönelik tutum ve deneyimlerini incelemektir.

Yöntem: Bu araştırma, açıklayıcı sıralı karma yöntem tasarımı kullanılarak yürütülmüştür. Veriler, Mart-Mayıs 2026 tarihleri arasında Akdeniz'de bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde öğrenim gören ve Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini alan 3. sınıf öğrencileriyle yüz yüze toplanmıştır. Araştırmanın nicel verileri (n=78) "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zekaya Yönelik Genel Tutumları Ölçeği" kullanılarak; nitel verileri ise nicel verileri derinleştirmek amacıyla odak grup görüşmeleri aracılığıyla "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılarak elde edilmiştir. Nitel örneklem, öğrencilerin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği teorik ders ve klinik uygulamalarındaki gerçek kullanım deneyimlerini derinlemesine incelemek amacıyla YZ'yi en yoğun kullanan öğrenciler arasından amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Odak grup görüşmeleri, yeni tema ve kodların ortaya çıkmadığı veri doygunluğuna ulaşılıncaya kadar sürdürülmüş ve dört odak grupta toplam 18 öğrenci ile tamamlanmıştır. Nicel verilerin analizinde SPSS 22.0 programı, nitel verilerin analizinde ise Braun ve Clarke'ın altı aşamalı tematik analiz yaklaşımı kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21,62 ± 2,49 olup, %69,2'si kadındır. Öğrencilerin YZ'yi ara sıra (%38,5) ve sık kullandığı (%37,2), bilgi düzeyini orta düzeyde değerlendirdiği (%64,1), büyük çoğunluğunun bu konuda daha önce eğitim almadığı (%83,3) ve bu konudaki bilgisini artırmak istediği (%75,6) belirlenmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun derste veya klinikte YZ araçlarını kullandığı (%89,7) ve Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde en sık ChatGPT'yi (%64,1) tercih ettiği saptanmıştır. İlgili derste YZ'nin en sık kullanım amaçları sırasıyla ilaç bilgisi alma (%83,3), ödev hazırlama (%73,1), hasta eğitimi (%70,5) ve sınav çalışmaları (%67,9) olarak belirlenmiştir. "Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zekaya Yönelik Genel Tutumları Ölçeği" toplam puan ortalaması 65,85 ± 8,40 bulunmuştur. Alt boyutlar arasında en yüksek ortalama puanın "Hemşirelikte Yapay Zekanın Faydaları" (4,11±0,54)'ndan, en düşük ortalama puanın ise "Yapay Zekanın Tehlikeleri" (2,58±0,79) alt boyutunda alındığı saptanmıştır. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi alan öğrencilerin teorik ders ve klinik uygulamalarında YZ araçlarını kullanmaya yönelik tutum ve deneyimlerinin değerlendirildiği nitel analiz sonucunda ana temalar; "bilgi arayışında dönüşüm",

"yapay zekanın öğrenme ve klinikteki işlevselliği", "yapay zekaya duyulan koşullu güven", "yapay zekanın ilişkisel boyutu" ve "hemşireliğin geleceğinde yapay zekanın rolü" olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin YZ'ye yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu; büyük çoğunluğunun YZ araçlarını teorik dersler, laboratuvar ve klinik uygulamalar olmak üzere eğitimlerinin her alanında aktif kullandığı belirlenmiştir. Öğrencilerin YZ kullanımının hemşirelik uygulamalarındaki yararlarını yüksek düzeyde benimsedikleri ve bu teknolojileri kullanmaya istekli oldukları, buna karşın YZ'nin olası risklerini daha düşük düzeyde algıladıkları görülmüştür. YZ bilgiye erişim kolaylığı sağlamasına rağmen, öğrencilerin bu araçların getirdiği birtakım dezavantaj ve risklerin farkında olarak tedbirli bir yaklaşım sergiledikleri belirlenmiştir. Özellikle veri mahremiyeti ve gizliliğine ilişkin ciddi endişeler taşımalarına rağmen, YZ araçlarını kullanmayı sürdürdükleri görülmüştür. Bu doğrultuda; YZ okuryazarlığı ve etik kullanımını kapsayan pratik eğitimlerin hemşirelik lisans müfredatlarına entegre edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik eğitimi, Kadın sağlığı, Yapay zeka

